

Sygn. akt VIII Ka 28/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk– spr.

Sędziowie: SO Marzanna Chojnowska

SO Wiesław Oksiuta

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2013 roku

sprawy A. Ż.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 22 października 2012 roku, sygn. akt VII K 710/12,

I. Wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że wymierzoną skazanemu A. Ż. karę łączną łagodzi do 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

II. W pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy.

III. Zasadza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. Z. kwotę 147 (sto czterdzieści siedem) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, w tym kwotę 27 (dwadzieścia siedem) złotych i 60 (sześćdziesiąt) groszy tytułem 23% stawki podatku VAT.

IV. Zwalnia skazanego A. Ż. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

A. Ż. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 28 września 2009 r. w sprawie **II K 326/09** za czyn popełniony w dniu **18 lipca 2009 r.** na mocy art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 283 skazano, zaś na mocy art. 14 § 1 kk w zw. z art. 283 kk wymierzono **karę 1 roku pozbawienia wolności**. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie wyżej orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, zwolniono od opłaty i pozostałych kosztów sądowych, postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 20.12.2011r. w sprawie II Ko 1786/11 zarządzono wykonanie kary 1 roku pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie **XV K 461/11** za czyn popełniony w dniu **21 marca 2011 r.** na mocy art. 278 § 1 kk skazano na karę **8 miesięcy pozbawienia wolności**; na mocy art. 69 §

1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie;

3. Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie **VII K 484/12** za czyn I popełniony w dniu **21 grudnia 2010 r.** na mocy art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazano, zaś a mocy art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono karę **10 miesięcy pozbawienia wolności**; za czyn II i III popełnione w dniach 21 grudnia 2010r. i 20 stycznia 2011 r. na mocy art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazano, zaś na mocy art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzono mu karę **10 miesięcy pozbawienia wolności**. Na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1, 2 kk wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 46 § 1 kk orzeczono o obowiązkach naprawienia szkody, na mocy art.44 § 1 kk orzeczono przepadek dowodów rzeczowych, zwolniono od zapłaty kosztów sądowych.

Wyrokiem z dnia 22 października 2012 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku na mocy art. 91 § 2 kk, art. 89 § 1a kk połączył wyroki w sprawach **XV K 461/11 i VII K 484/12** Sądu Rejonowego w Białymstoku i orzekł wobec skazanego A. Ż. karę łączną **2 (dwóch) lat i 1 (jednego) miesiąca pozbawienia wolności**.

Na mocy art. 63 § 1 kk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej w pkt I sentencji wyroku kary łącznej okres odbytej dotychczas kary w sprawie z wyroku z dnia 21.07.2012 r. VII K 484/12 Sądu Rejonowego w Białymstoku oraz okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie XV 461/11 w postaci zatrzymania w dniach od 21.03.2011r. do 22.03.2011r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie wyroki w sprawach podlegających łączeniu pozostawił do odrębnego wykonania.

Na mocy art. 572 kpk umorzył postępowanie karne wobec skazanego A. Ż. w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie II K 326/09 Sądu Rejonowego w Łomży.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. Z. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) złotych w tym 27,60 złotych podatku VAT tytułem udzielonej skazanemu pomocy prawnej z urzędu.

Zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego A. Ż.. Zaskarżył go w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze. Na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 2 i 4 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 i art. 7 kpk poprzez naruszenie procesowej zasady obiektywizmu, polegające na niedostatecznym uwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść skazanego oraz dowolną a nie swobodną ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, wbrew logicznemu rozumowaniu, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, a polegającą w szczególności na dokonaniu wybiórczej oceny materiału dowodowego i przyznaniu największej wartości dowodowej dowodom z dokumentów w postaci aktualnej karty karnej skazanego (k. 5 akt sprawy) oraz akt spraw o sygn. XV K 461/11 oraz VII K 484/12 przy jednoczesnym niedostatecznym uwzględnieniu w procesie wyrokowania treści korzystnej opinii penitencjarnej o skazanym z dnia 13 września 2012 r. (k. 16-16v akt sprawy) – co miało istotny wpływ na treść orzeczenia i wymiar kary łącznej;

2. rażąco niewspółmierność (surowość) kary wymierzonej A. Ż. w stosunku do jego warunków i właściwości osobistych (w tym przede wszystkim jego sytuacji rodzinnej /skazany posiada na utrzymaniu troje dzieci, wobec których ma orzeczony obowiązek alimentacyjny/ oraz dobrej postawy w trakcie odbywania kary jako przesłanki istnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej), polegającą na nieuwzględnieniu tych okoliczności w dostatecznym stopniu przy wymiarze kary, co skutkowało wymierzeniem skazanemu kary łącznej w wymiarze 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności.

Wskazując na powyższe obrońca, wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zastosowanie zasady pełnej absorpcji i wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a także zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, nieopłaconych ani w całości ani w części przez skazanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w takim zakresie, w jakim zmierza do złagodzenia wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności.

W pierwszym rzędzie zaznaczyć trzeba, że prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, że połączeniu w sprawie podlegają jedynie wyroki w sprawach XV K 461/11 i VII K 484/12 Sądu Rejonowego Białymstoku. Wyroki te obejmują bowiem skazania odpowiadające dyspozycji art. 85 kk. Ostatecznie rozstrzygnięcia w tym zakresie nie kwestionował i skarżący. Natomiast w nawiązaniu do argumentacji skarżącego, iż stan wytworzony zaskarżonym wyrokiem jest dla skazanego mniej korzystny od tego, jaki istniał przed wydaniem wyroku łącznego zauważyć trzeba, że w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest akceptowany przez Sąd Okręgowy pogląd, że orzeczona kara łączna może być mniej korzystna dla skazanego także wtedy, gdy postępowanie w tym przedmiocie toczy się na wniosek skazanego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2012 r. III KK 52/12 LEX nr 1220872; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2008 r. IV KK 113/08 LEX nr 469408). Wydając wyrok łączny Sąd dokonuje bowiem syntetycznej, całościowej oceny zachowań sprawcy przestępstw pozostających w realnym zbiegu i z tego względu pogląd, że jest to instytucja mająca działać wyłącznie na korzyść skazanego nie ma racji bytu. Podkreślenia również wymaga, że w postępowaniu o wyrok łączny nie obowiązuje zasada skargowości, a co za tym idzie Sąd nie jest związany treścią wniesionego przez skazanego wniosku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 maja 2006 r., II KK 84/06, LEX 332299; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2008 r., V KK 212/07, LEX nr 377209). Jeśli zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego, Sąd ma obowiązek wyrok taki wydać i to nie tylko z inicjatywy stron, ale także z urzędu. Wyrok łączny powinien obejmować wszystkie skazania na kary podlegające połączeniu, a nie wyłącznie wskazane przez skazanego.

Odnosząc się natomiast do kluczowej w sprawie kwestii wymiaru kary, należy zgodzić się z Sądem I instancji, że przy łączeniu kar wymierzonych skazanemu brak było podstaw do zastosowania zasady absorpcji czy też kumulacji. Oparcie wymiaru kary na jednej z tych zasad traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia. Dlatego też w warunkach tej sprawy Sąd I instancji prawidłowo uznał za zasadne zastosowanie zasady asperacji, polegającej na zaostrzeniu najsurowszej z wymierzonych skazanemu kar.

Biorąc pod uwagę kary jednostkowe wymierzone skazanemu za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa, granice kary łącznej należało oznaczyć w niniejszej sprawie na minimalnie 10 miesięcy (najsurowsza kara jednostkowa) a maksymalnie na 28 miesięcy (suma kar jednostkowych). W tym kontekście nadmienić trzeba, że tak Sąd I instancji jak i skarżący niezasadnie skoncentrowali się na karze łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej skazanemu w sprawie VII K 484/12 Sądu Rejonowego Białymstoku. Błędny jest pogląd, że limitowała ona pole orzekania Sądu. Nie można bowiem podzielić stanowiska, że jeżeli w wyroku, którego kary podlegają połączeniu w wyroku łącznym orzeczona została kara łączna, to wyznacza ona także granicę wymiaru kary w nowym wyroku łącznym. Zgodnie z art. 85 kk in fine Sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Granice nowej kary łącznej określa jednoznacznie przepis art. 86 § 1 kk i każde kolejne postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego za podstawę orzekania kary łącznej przyjmuje wyłącznie kary wymierzone za poszczególne przestępstwa.

Przekładając te rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać trzeba, że połączeniu podlegały kara wymierzona wyrokiem XV K 461/11 i kary jednostkowe orzeczone w wyroku VII K 484/12, a zatem - jak już wskazano - granice nowej kary łącznej zamykały się w przedziale 10 miesięcy - 28 miesięcy.

Sąd I instancji ocenił prawidłowo postawę skazanego i opinię o przebiegu jego resocjalizacji. Wbrew wywiadowi skarżącego opinia ta musi być oceniona jako przeciętna. Wprawdzie skazany nie przynależy do subkultury więziennej, nie był karany dyscyplinarnie, ale z drugiej strony nie wyróżnia się również pozytywnie. Szczególnie istotny pozostaje jego bezkrytyczny stosunek wobec popełnionych przestępstw, który wskazuje na potrzebę dalszego resocjalizacyjnego oddziaływania na skazanego. Okoliczności te nie mogły zatem przemawiać na uwzględnienie stanowiska skarżącego.

Natomiast w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy niedostatecznie uwzględnił związek przedmiotowo-czasowy pomiędzy przestępczymi zachowaniami, mający istotne znaczenie z punktu widzenia wymiaru kary łącznej. Tenże związek przemawia zaś na korzyść skazanego. Rozważając kwestię związku pomiędzy poszczególnymi czynami objętymi wyrokiem łącznym, nie można tracić z pola widzenia wyraźnej bliskości przestępczych zachowań. W obu sprawach skazanie nastąpiło za czyny godzące w podobne dobra prawnie chronione, bo skierowane przeciwko mieniu. Ponadto czyny, za które nastąpiły skazania zostały popełnione w bliskich odstępach czasu (odstęp 3 miesięcy). Mimo zatem popełnienia przestępstw na szkodę różnych podmiotów związek podmiotowo – przedmiotowy należało ocenić jako ścisły.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał wymierzoną skazanemu karę 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności za niewspółmierną w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Zdaniem Sądu Okręgowego karą odpowiednią, która uwzględnia wszystkie wyżej wskazane okoliczności będzie kara 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł natomiast innych uchybień, które winny być brane pod uwagę przez Sąd odwoławczy z urzędu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zmienił wyrok w części (pkt I), zaś w pozostałym zakresie utrzymał go w mocy.

O kosztach udzielonej skazanemu pomocy prawnej z urzędu orzeczono na podstawie § 14 ust. 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1348 z późn. zm.).

O zwolnieniu od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk mając na względzie że ich uiszczenie byłoby dla skazanego zbyt utrudnione z uwagi na trudną sytuację materialną i długotrwały pobyt w zakładzie karnym, gdzie nie ma zatrudnienia.